

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/KSO/2020/457

BETREFT: aanrekenen van schoolkosten.

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 27 oktober 2020.

1.2. Verzoeker
(X)

1.3. Betrokken school
(Y)
(Z)

1.4. CZB

Bij aangetekende brief en e-mail van 23 oktober 2020 zendt de verzoekster haar klacht aan het secretariaat van de Commissie.

Bij e-mail van 9 november 2020 en bij aangetekende brief van 17 november 2020 wordt het schoolbestuur door het secretariaat in kennis gesteld van de klacht en gewezen op de mogelijkheid om een verweerschrift in te dienen.

Bij e-mail van 26 november 2020 worden de betrokken partijen uitgenodigd voor de zitting van 14 december 2020.

Bij aangetekende brief en e-mail van 26 november verzoekt de verwerende partij om een verlenging van de termijn voor het indienen van het verweer.

Bij e-mail van 27 november 2020 wordt door het secretariaat van de Commissie aan de verwerende partij meegedeeld dat door de voorzitter van de Commissie een verlenging van de termijn voor het indienen van het verweer wordt toegestaan tot vrijdag 11 december 2020.

Bij aangetekende brief en e-mail van 9 december 2020 bezorgt de verwerende partij het secretariaat een verweerschrift met bijbehorende stukken.

Bij e-mail van 9 december 2020 wordt het verweer aan de verzoekster verzonden.

De betrokken partijen werden gehoord tijdens de zitting van 14 december 2020.

Bij e-mail van 5 januari 2021 heeft de Commissie de verwerende partij verzocht een aantal bijkomende stukken over te maken. Deze stukken werden door de verwerende partij bezorgd met een e-mail van 7 januari 2021.

2. INHOUD van de KLACHT

De verzoekster, wiens zoon op het einde van het schooljaar 2019-2020 zijn middelbare studies beëindigde aan de betrokken school, dient klacht in omwille van de niet-terugbetaling van het restbedrag op een prepaid betaalkaart voor de warme maaltijden en de niet-correcte en onrechtmatige aanrekening van een aantal bedragen op de schoolrekening.

De verzoekster beroept zich hierbij op de verjaringstermijn van 1 jaar bepaald in art. 2272, derde lid Burgerlijk Wetboek.

De school werkt voor de betaling van warme maaltijden in schoolrestaurant met een systeem van prepaid betaalkaarten. De verzoekster had op 13 maart 2020 nog geld opgeladen op deze kaart, maar omwille van de corona-maatregelen kon haar zoon tijdens het resterend gedeelte van het schooljaar geen warme maaltijden meer nuttigen. Op 4 juni 2020 ontving de verzoekster een bericht van de school met de procedure (voor de leerlingen die op het einde van het schooljaar de school zouden verlaten) om het restbedrag op de betaalkaart terugbetaald te krijgen tegen eind september. De verzoekster diende het formulier voor de terugbetaling in, maar mocht tot op heden, ondanks haar herhaalde vragen daartoe, van de school het restbedrag van 28,75 EUR niet ontvangen.

Daarnaast meent de verzoekster dat de school haar gedurende het schooljaar 2019-2020 een aantal kosten onterecht heeft aangerekend.

In de eerste plaats betwist de verzoekster de kopiekosten die haar werden aangerekend. Zij vroeg de school om een gedetailleerde verantwoording, maar het overzicht dat zij daarop ontving overtuigt haar niet, nu daarin onder meer sprake is van kopieën voor vakken die niet in het lessenrooster van haar zoon waren opgenomen. De verzoekster heeft zelf de ontvangen kopieën gedurende het ganse schooljaar geregistreerd en leidt daaruit af dat de school haar 6,84 euro te veel aanrekent voor kopiekosten.

Verder betwist de verzoekster de betaling van 7 euro voor de huur van de locker gedurende het derde trimester, omdat de locker toen ingevolge de coronamaatregelen niet gebruikt kon worden.

Tot slot klaagt de verzoekster aan dat zij het door haar betaalde voorschot t.b.v. 100,00 euro voor de geannuleerde Londen-reis nog steeds niet mocht ontvangen.

De verzoekster heeft geweigerd de factuur van het tweede trimester dd. 7 april 2020 t.b.v. 84,61 euro en de slotfactuur van het derde trimester dd. 3 juli 2020 t.b.v. 18,13 euro te betalen, nu zij van oordeel is dat rekening houdend met de onterechte aanrekening van kopiekosten t.b.v. 6,84 euro en de huur van de locker t.b.v. 7 euro, en gelet op het terug te betalen voorschot voor de Londen-reis t.b.v. 100 euro, de school haar nog 11,10 euro verschuldigd is. Op haar vragen tot betaling van dit bedrag van 11,10 euro, werd door de school niet ingegaan.

3. INHOUD van het VERWEER

Vooraleer in te gaan op de concrete klachten van de verzoekster, formuleert de verwerende partij een aantal algemene opmerkingen omtrent haar kostenbeleid. Zij wijst op haar schaalgrootte die haar toelaat maximaal in te zetten op kostenefficiëntie, stelt grotere bedragen steeds gespreid te laten betalen, een groot belang te hechten aan transparantie en correcte communicatie en in die zin de vragen van verzoekster steeds snel en met een detailberekening te hebben beantwoord, en nooit eerder te zijn geconfronteerd met een betwisting, wat volgens haar de gedragenheid aantoont van de transparante werkwijze inzake kosten waarbij extra aandacht gaat naar gezinnen met financiële moeilijkheden.

Verwerende partij wijst er verder op dat aan de verzoekster bij de aanvang van het schooljaar 2019-2020 samen met het schoolreglement, een bijdragelijst werd bezorgd. Deze lijst werd

voorafgaand door de schoolraad goedgekeurd, en bevat een overzicht met prijzen dat volledig is en zo nauwkeurig als mogelijk bij aanvang van het schooljaar.

Met betrekking tot de concrete klachten van de verzoekster, doet verwerende partij het volgende gelden.

1. Geannuleerde Londen-reis.

Voor deze reis, die ingevolge de coronacrisis diende geannuleerd te worden, werd een voorschot aangerekend van 2 keer 50 euro. Verwerende partij wijst erop de annulatiekost voor deze activiteit op zich te hebben genomen en deze dus niet te hebben doorgerekend aan de ouders. Zij gaat evenwel slechts over tot een terugbetaling aan een ouder voor zover er geen openstaande rekeningen zijn.

2. Maaltijdkaart

Ook wat de maaltijdkaart betreft, volgt de school bovenstaande denkwijze. Er werd een schuldvergelijking uitgevoerd door de centrale boekhouding van het tegoed van de maaltijdkaart van de zoon van de verzoekster met het openstaand saldo van de schoolrekening 2019-2020.

3. Huur locker

De verwerende partij meent dat vrijwillig intekenen voor het huren van een locker een akkoord inhoudt om het volledige bedrag op jaarbasis te voldoen. De huurlasten worden bovendien door de scholengroep reeds volledig bij het begin van het desbetreffende schooljaar betaald aan de firma die de lockers levert. Om de kostendruk voor de ouders te minimaliseren kiest de scholengroep ervoor om de huurprijs van een locker (23 euro per jaar) te spreiden over de verschillende schoolfacturen van een schooljaar. Dit betekent echter niet dat een schijf niet betaald dient te worden indien van deze locker niet (optimaal) kon gebruik worden gemaakt tijdens een periode van lockdown. Deze kost werd ook reeds vermeld op de kostenraming die aan het schoolreglement werd toegevoegd.

4. Fotokopieën

Verwerende partij stelt met het oog op de aanrekening ervan, nauwgezet per vak en per klas het aantal kopieën te registreren. Het personeel werd ook opgeroepen tot het minimaliseren van de fotokopiekost. Verder vereist het maken van een kleurenkopie steeds de instemming van de directie.

De verwarring van de verzoekster over de fotokopieën kan volgens de school worden verklaard door de categoriebenaming die gehanteerd wordt door de centrale fotokopiedienst (zo is bijvoorbeeld natuurwetenschappen de globale benaming voor fysica, biologie,...).

Daarnaast worden voor het bereiken van vakoverschrijdende eindtermen allerlei projecten/activiteiten georganiseerd, waarvoor fotokopiemateriaal wordt afgedrukt, hetgeen dan als fotokopiekost 'administratie' geregistreerd wordt, omdat dit niet tot een specifiek vak kan worden herleid maar behoort tot de algemene vorming van een leerling.

Wat betreft de kopiekosten die werden aangerekend voor de GIP, verduidelijkt de school nog dat deze betrekking hadden op een toelichting over het correct schrijven van een GIP. Dit werd gedoceerd tijdens het vak Nederlands en hiervoor werd een papieren bundel aan de leerlingen werd bezorgd.

De school wenst te benadrukken dat het voor een ouder onmogelijk is om met 100% zekerheid te verifiëren hoeveel kopieën er exact gemaakt worden voor een zoon/dochter. Toch probeert de scholengroep steeds met de nodige transparantie en accuraatheid het aantal fotokopieën door te rekenen aan de leerlingen. Omdat de discussies over kopieerkosten tussen de verzoekster en de school bleven aanslepen, deed de school het voorstel om geen enkele kopie meer te bezorgen aan de zoon van de verzoekster, maar hem de kans te geven

ze allemaal zelf te gaan kopiëren tegen directe betaling. Op dit voorstel ging de verzoekster niet in.

Hoe dan ook beperkt de discussie zich omtrent de teveel aangerekende kopiekosten zich tot 6,84 EUR over de periode van een volledig schooljaar. De verzoekster legt volgens verwerende partij trouwens op geen enkel punt een aanwijzing voor dat er teveel kopiekosten zouden zijn aangerekend. Geen enkele andere ouder heeft hierover opmerkingen gemaakt.

De school stelt dat er momenteel een openstaand saldo is voor de verzoekster voor een bedrag van 100,53 EUR. De som van de onbetaald gebleven rekeningen van het tweede trimester van het schooljaar 2019-2020 t.b.v. 84,61 euro en van het derde trimester t.b.v. 18,13 euro, samen met een aantal openstaande bedragen van de voorbije schooljaren, bedraagt 229, 28 euro. Van dit bedrag dienen de bedragen van 100,00 euro ‘voorschot London’ en 28,75 euro ‘maaltijdkaart’ in mindering te worden gebracht

4. ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur: 14 december 2020 om 13.45 uur (hoorzitting) en 15 maart 2021 om 13u (beraadslaging).

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding.

4.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel VII.2 Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs en de ministeriële besluiten van 14 juli 2015 en 21 mei 2019 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt samengesteld:

De heer Bengt Verbeeck, voorzitter.

Ivo Van Genechten, Rita Lambregts, Paul De Cock en Luc Faes, leden.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- Voor verzoekende partij: (X).

- Voor verwerende partij:

(Y)

(V)

(W)

4.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies en beslissing opgesteld.

5. BESLISSING

5.1. Regelgeving

** Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966.*

Artikel 13 bepaalt dat de Lid-Staten zich engageren om het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk te maken.

** Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989.*

Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor te zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen, voor ieder kind beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

** Grondwet.*

Artikel 24, § 3, eerste lid: “De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht”.

** Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs*

Art. VII.5. De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake :

1° de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de kosteloosheid van het onderwijs, de beginselen vermeld in artikel 27 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, artikel 35 van de codificatie betreffende het secundair onderwijs, en artikel 6, 6°, van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding en de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27bis en 27ter, §1, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997;

2° ...

3° ...

Wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan zij beslissen om :

1° een gedeeltelijke terugbetaling van het werkingsbudget van de betrokken school of centrum, het betrokken centrum voor leerlingenbegeleiding of de betrokken school voor deeltijds kunstonderwijs op te leggen. De terugvordering of inhouding kan echter niet meer bedragen dan 10 procent van dat werkingsbudget en kan er niet toe leiden dat het aandeel in het werkingsbudget dat bestemd is voor personeelsaangelegenheden in absolute cijfers kleiner wordt dan wanneer de maatregel niet zou getroffen zijn;

2° ...

Deze sanctie wordt slechts uitvoerbaar de dag nadat de termijn om beroep in te stellen bij de Vlaamse Regering verstreken is. Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodigt de Commissie het betrokken schoolbestuur of het betrokken bestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien.

** Codex Secundair Onderwijs*

Art. 35. In het door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de betrokken personen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. De bijdrageregeling wordt door middel van het school- of centrumreglement aan de betrokken personen meegedeeld. Zowel de bijdrageregeling als de schoolfacturen vermelden dat gespreide betaling mogelijk is evenals een contactpersoon tot wie de betrokken personen die dergelijke gespreide betaling wensen, zich kunnen richten.

Art. 36. De kosten van het onderwijs, verstrekt in scholen en centra of afdelingen voor onderwijs, tot stand gebracht door openbare of private personen, vallen ten laste van de schoolbesturen.

Aan de gefinancierde of gesubsidieerde scholen en die aan de bij de decreet en uitvoeringsbesluiten gestelde voorwaarden voldoen, verleent de Vlaamse Gemeenschap

salarissen, salaristoelagen en werkingsbudget.

Art. 37.

Jaarlijks wordt een forfaitair werkingsbudget verleend om de kosten te dekken die verbonden zijn aan de werking en de uitrusting van de school, aan het kosteloos verstrekken van leerboeken en schoolbehoeften aan de leerplichtige leerlingen en aan de uitgaven voor de financiering van de investeringen.

Art. 111.

§ 1. Elk schoolbestuur maakt voor elk van zijn scholen een schoolreglement op waarin de rechten en plichten van elke leerling worden vastgelegd.

...

§ 1bis. Het school- of centrumbestuur informeert de betrokken personen over het school- of centrumreglement voorafgaand aan de inschrijving van de leerling en bij elke wijziging.

Daarbij moeten volgende principes in acht worden genomen :

1° voorafgaand aan een inschrijving wordt het school- of centrumreglement schriftelijk of via elektronische drager aangeboden en verklaren de betrokken personen zich er schriftelijk mee akkoord;

2° bij elke wijziging van het school- of centrumreglement informeert het school- of centrumbestuur de betrokken personen schriftelijk of via elektronische drager over die wijziging en de betrokken personen geven opnieuw schriftelijk akkoord. Indien de betrokken personen zich met de wijziging niet akkoord verklaren, dan wordt aan de inschrijving van de leerling een einde gesteld op 31 augustus van het lopende schooljaar;

3° het school- of centrumbestuur vraagt de betrokken personen of ze een papierenversie van het school- of centrumreglement wensen te ontvangen;

4° een wijziging van het school- of centrumreglement kan ten vroegste uitwerking hebben in het daaropvolgende schooljaar, tenzij die wijziging het rechtstreekse gevolg is van nieuwe regelgeving.

§ 1ter....

...

Art. 112.

In het school- of centrumreglement moeten, voor zover van toepassing, minimaal de volgende onderdelen worden opgenomen :

...

6° de financiële bijdrageregeling voor de betrokken personen, de mogelijke afwijkingen en de contactpersoon binnen de school, het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of het centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen voor vragen of opmerkingen dienaangaande;

...

** Decreet van 2 april 2004 betreffende de participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad*

Artikel. 21

Het schoolbestuur of zijn gemandateerde legt ieder ontwerp van beslissing voor overleg aan de schoolraad voor als dat betrekking heeft op:

...

7° het opstellen of wijzigen van de volgende regelingen :

a) het schoolreglement;

...

** Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.*

5.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving, bevoegd is.

Voor zover als nodig brengt de Commissie in herinnering dat haar bevoegdheid ertoe beperkt is te beoordelen of de handelwijze van de school in overeenstemming is met de regelgeving inzake kosteloosheid en kostenbeperking in het secundair onderwijs. Betwistingen van burgerrechtelijke aard kunnen evenwel uiteindelijk enkel door de bevoegde rechter worden beslecht. De Commissie zorgvuldig bestuur is daarvoor niet bevoegd.

5.3. Beslissing

5.3.1. Kosteloosheid. Kostenbeperking. Kostenraming en ouderinformatie. Algemeen.

5.3.1.1. Kosteloosheid

De grondwet waarborgt de kosteloze toegang tot het leerplichtonderwijs. Uit de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs volgt dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Dit wordt bevestigd door het Arbitragehof (thans: het Grondwettelijk Hof) in zijn arrest nr. 28/92 van 2 april 1992. De regel van de kosteloze toegang tot het onderwijs impliceert dat de basiskosten voor het verstrekken van onderwijs ten laste vallen van de publieke of private personen die het initiatief nemen om onderwijs aan te bieden. Zij kunnen daarvoor wel door de gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd worden (cf. art. 36 Codex Secundair Onderwijs).

De regel van de kosteloze toegang houdt geen recht op volledige kosteloosheid van het secundair onderwijs in. In genoemd arrest blijkt dat in de huidige stand van de regelgeving op het niveau van het secundair onderwijs de scholen van de ouders en de meerderjarige leerlingen wel een bijdrage kunnen vragen voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten en vormen van dienstverlening. Uitgesloten zijn evenwel kosten die behoren tot de basiskosten voor de organisatie van hedendaags onderwijs en een onderdeel vormen van de openbare dienstverlening van elke door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling.

Voor goederen en diensten waarvoor een bijdrage kan worden gevraagd mag niet meer worden aangerekend dan de kosten van de geleverde goederen of prestaties. Deze kosten moeten kunnen worden verantwoord, onder meer vanuit de eigenheid van de doelgroepen in het secundair onderwijs. De gevraagde bijdragen moeten het kenmerk behouden van een kostprijs. Dat veronderstelt enerzijds dat het gaat om door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds dat het goederen of diensten betreft die de betrokken leerling effectief heeft ontvangen.

Er moet een lijst worden opgesteld van de bijdragen die van de ouders kunnen worden gevraagd. Deze lijst moet voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd en bij inschrijving of voor de start van het schooljaar via het schoolreglement aan de ouders worden meegedeeld. De regeling moet ook de mogelijkheid tot het toestaan van afwijkingen vermelden. Onder afwijkingen worden specifieke maatregelen of tegemoetkomingen verstaan voor financieel minder gegoede gezinnen. Deze regeling moet voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd en via het schoolreglement aan de ouders worden meegedeeld.

5.3.1.2. Kostenbeperking in het secundair onderwijs. Kostenraming en ouderinformatie.

Het secundair onderwijs mag dan niet verplicht kosteloos zijn, dit belet niet dat “passende maatregelen voor het invoeren van gratis onderwijs” voor dat onderwijsniveau behoren tot de doelstellingen van het Kinderrechtenverdrag (art. 28, § 1, b). Met haar beleid voor kostenbeperking en bevordering van gelijke kansen wil de Vlaamse Gemeenschap genoemde doelstelling van het kinderrechtenverdrag invulling geven. Het komt elke inrichtende macht toe om zich met passende maatregelen in dit gemeenschappelijk beleid in te schrijven.

Een eerste stap in de ontwikkeling van een beleid van kostenbeperking ligt op het niveau van informatie en inspraak. Zo is decretaal voorgeschreven dat de lijst van de voor de ouders te verwachten geldelijke bijdragen voor overleg aan de schoolraad voorgelegd worden. De regelgeving waarborgt daarmee het recht van inspraak bij het beoordelen van de noodzaak of het verantwoorde karakter van bepaalde kosten en het vaststellen van de hoogte daarvan. Van dit overleg kan gebruik worden gemaakt om op school een beleid en een cultuur van kostenbeperking uit te werken en te stimuleren. Het komt de schoolraad toe om aan de achterban van de schoolraad passende informatie te verstrekken over het gevoerde overleg en het daaruit voortkomend beleid.

De bijdrageregeling wordt in het schoolreglement opgenomen. De bijdrageregeling kan uiteraard geen uitgavenposten bevatten die ten laste vallen van de instelling. Verder moet, om aan de betrachtingen van de decreetgever en de noden van de ouders te voldoen, de bijdrageregeling volledig zijn en zo nauwkeurig als bij de aanvang van het schooljaar mogelijk is. Alle redelijkerwijze te verwachten bijdragen moeten worden vermeld. Een goede regeling zal ook transparant zijn opgesteld. Dat veronderstelt onder meer dat een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen verplichte en facultatieve bijdragen en de activiteiten die daar onder horen.

De Commissie heeft in het verleden herhaaldelijk gesteld dat ook de facturatie transparant hoort te zijn, zonder daarom voor elk onderdeel tot in het laatste detail gepreciseerd te moeten zijn. Ouders die wat dat betreft vragen hebben, moeten op hun verzoek wel een gedetailleerde verantwoording kunnen ontvangen. De school dient zich zo te organiseren dat de ouders daarvoor ook terecht kunnen en correct en zakelijk geïnformeerd worden.

5.3.2. Toepassing.

5.3.2.1. Waar de klacht betrekking heeft op kosten voor activiteiten en diensten tijdens het schooljaar 2019-2020, blijkt uit de door de verwerende partij voorgelegde stukken dat zij terug te betalen bedragen verrekent met openstaande bedragen van facturen uit voorgaande schooljaren. Daarbij gaat men in concreto terug tot facturen uit het schooljaar 2014-2015, toen de zoon van verzoekster nog op een andere school binnen de scholengroep was ingeschreven. Vooraleer in te gaan op concrete onderdelen van de klacht, overweegt de Commissie omtrent deze werkwijze het volgende.

In de schoolreglementen van de desbetreffende voorgaande schooljaren, die de verwerende partij op vraag van de Commissie heeft overgemaakt, en waarmee de verzoekster zich bij (iedere hernieuwing van) de inschrijving akkoord heeft verklaard, zijn geen bepalingen opgenomen inzake een eventuele overdraagbaarheid van schulden. Nu daar aldus geen akkoord over bestond, kon de verwerende partij volgens de Commissie niet overgaan tot een schuldvergelijking over de schooljaren en de scholen van de scholengroep heen. Nog daargelaten de door de verzoekster ingeroepen bepalingen inzake de verjaringstermijn van één jaar voor schoolfacturen (art. 2272, derde lid Burgerlijk Wetboek), is de Commissie dan ook van oordeel dat eventuele verrekeningen in casu enkel maar konden gebeuren met openstaande schulden die betrekking hebben op het bewuste schooljaar 2019-2020.

Daarbij voegt zich overigens nog het gegeven dat de rechtsfiguur van de schuldvergelijking hoe dan ook maar toepasbaar is met betrekking tot niet-betwiste vorderingen. Het voorgaande doet evenwel geen afbreuk aan de principiële mogelijkheid als schuldeiser om bij niet tijdige betaling de dwangmiddelen in te roepen die zijn bepaald in het burgerlijk recht of om zijn rechten te doen gelden voor de bevoegde rechter.

5.3.2.2. Maaltijdkaart.

De verzoekster klaagt aan dat de school niet is overgegaan tot de terugbetaling van het restbedrag van 28,75 euro op de maaltijdkaart van haar zoon. Blijkens het door haar voorgelegde stuk 10, heeft de verwerende partij dit bedrag in mindering gebracht van de openstaande factuur van het 2^e trimester van het schooljaar 2019-2020.

Volgens de Commissie moet het saldo op de maaltijdkaart los worden gezien van de reguliere schoolfacturen. Tegenover de bedragen die door de ouders op de kaart worden opgeladen, staat op zich geen effectieve dienst. Er is ook geen enkele aanwijzing waaruit kan worden afgeleid dat het saldo op de maaltijdkaart ook voor andere doeleinden dan voor aankopen in het schoolrestaurant kan of zal worden aangewend. Eerst wanneer men daadwerkelijk overgaat tot een aankoop in het schoolrestaurant, is men evident gehouden tot een betaling, waarvoor de leerling dan het saldo op de maaltijdkaart kan aanwenden. De Commissie begrijpt het ook zo dat de ouders vrij zijn om naar eigen goeddunken geld op te laden op de maaltijdkaart.

Zolang niet effectief tot een aankoop wordt overgegaan in het schoolrestaurant, ziet de Commissie niet in welke rechten de verwerende partij op de bedragen op de maaltijdkaart zou kunnen doen gelden, en kan zij het eventuele saldo dan ook niet verrekenen met openstaande schoolfacturen.

De school dient dan ook zonder meer over te gaan tot een terugbetaling van het saldo op de maaltijdkaart t.b.v. 28,75 euro.

5.3.2.3. Voorschot Londen-reis.

De verzoekster klaagt aan dat de school niet is overgegaan tot de terugbetaling van het voorschot voor de Londen-reis t.b.v. 100 euro. De verwerende partij blijkt volgens het door haar voorgelegde stuk 10, dit bedrag te hebben verrekend met openstaande saldi van facturen uit schooljaren voorafgaand aan het schooljaar 2019-2020.

De Commissie ziet er in beginsel geen bezwaar tegen dat het terug te betalen voorschot wordt verrekend met openstaande facturen, voor zover men zich daarbij beperkt tot facturen uit het betrokken schooljaar (zie de overwegingen hierboven onder 5.3.2.1.). Wel dient de verwerende partij steeds voor ogen te houden dat dergelijke schuldvergelijking maar toepasbaar is met betrekking tot niet-betwiste vorderingen.

5.3.2.4. Huurprijs locker.

De verzoekster voert aan dat de school ten onrechte tijdens het 3^e trimester van het betrokken schooljaar de huurprijs voor een locker t.b.v. 7 euro aanrekent, nu van deze locker geen gebruik kon worden gemaakt ingevolge de coronamaatregelen.

Waar de verwerende partij stelt reeds bij aanvang van het schooljaar het volledige jaarbedrag aan de leasingsmaatschappij te hebben voldaan, ziet de Commissie in het dossier geen elementen die haar hieraan zouden kunnen doen twijfelen. Wanneer de school aldus effectief kosten voor de lockers heeft gemaakt voor een periode waarin deze lockers naderhand niet bleken te kunnen worden gebruikt ingevolge de coronamaatregelen, is niet in te zien op grond waarvan zij ertoe gehouden zou zijn de desbetreffende kost zelf te dragen. Deze kost kan dan ook worden verhaald op de ouders die hadden ingetekend op dit aanbod. De derde schijf t.b.v. 7 euro voor de huur van de locker kan door de verwerende partij worden doorgerekend aan de verzoekster.

5.3.2.5. Kopiekosten.

De verzoekster betwist het aantal kopieën dat haar wordt aangerekend. De verantwoording die zij op haar vraag van de school ontving, kan haar niet overtuigen. Zij registreerde tijdens het schooljaar 2019-2020 zelf de kopieën die haar zoon ontving, en stelt tussen de door haar geregistreerde kopieën enerzijds en de door de school aangerekende kopieën anderzijds een verschil t.b.v. 6,84 euro.

5.3.2.5.1. De Commissie wijst vooreerst op wat zij eerder heeft overwogen omtrent de hoge kosten voor kopieën, de wijze van aanrekenen ervan en het recht op verantwoording in hoofde van de ouders, waarbij zij benadrukt dat het van belang is dat het steeds om reële kosten gaat, dat in de bijdrageregeling de eenheidsprijs per kopie alsook de globale kostprijs gebaseerd op een raming van het te verwachten aantal kopieën afzonderlijk vermeld wordt en dat het gegeven dat ouders recht hebben op een nadere verantwoording van de aangerekende bedragen de aanwezigheid veronderstelt van een registratiesysteem van wat op vraag van wie en voor wie wordt gekopieerd (zie CZB/KL/KSO/2009/245b; CZB/KL/KSO/2010/262; CZB/KL/KSO/2011/288; CZB/KL/KSO/2012/315; CZB/KL/KSO/2018/409; CZB/KL/KSO/2019/442; CZB/KL/KSO/2020/449).

5.3.2.5.2. De Commissie is in casu vooreerst van oordeel dat de school met betrekking tot de te verwachten kost voor kopieën is tekortgeschoten in het aanbieden van transparante informatie. In de bijdragelijst voor het schooljaar 2019-2020 die aan de Commissie werd voorgelegd, is enkel sprake van een prijs van 4,7 euro per 100 fotokopieën. Is daaruit eventueel nog een eenheidsprijs per kopie af te leiden – waarbij dan wel niet duidelijk is of zowel zwart/wit als kleurenkopieën worden aangeboden – dan bevat de bijdragelijst hoegenaamd geen raming van een bij benadering te verwachten aantal fotokopieën per leerlingengroep. De school dient haar bijdrageregeling op dit punt dan ook nader uit te werken.

5.3.2.5.3. Voor wat betreft de verantwoording van de effectief aan verzoekster aangerekende bedragen voor kopiekosten gedurende het schooljaar 2019-2020, kan worden gewezen op de volgende elementen in het dossier.

De verzoekster blijkt met een e-mail van 3 juli 2020 op haar vraag naar een detail van de aangerekende kopieën voor het 2^e en 3^e trimester, van de school een overzicht van het aantal kopieën per vak te hebben ontvangen (zie het mailverkeer opgenomen in bijlage 2b. van de klacht). Nadat de verzoekster bij dat overzicht een aantal opmerkingen had geformuleerd, heeft de school op 9 juli 2020 verduidelijkt dat de rubriek ‘biologie’ hier naar natuurwetenschappen verwijst, ‘MFL’ een activiteit was voor de ganse derde graad en dat ‘administratie’ betrekking heeft op verzending van de GIP naar de externe jury. Wat betreft de rubriek ‘esthetica’, waarvoor een bedrag van 0,52 euro werd aangerekend, kon de school op dat moment blijkbaar geen duidelijkheid bieden, en werd de verzoekster voorgesteld voorlopig deze kost in mindering te brengen van haar factuur. Met betrekking tot de GIP, werd in het verweerschrift aangegeven dat het hier ging om een papieren bundel met een toelichting rond het schrijven van een GIP.

De Commissie stelt aldus vast dat door de school een detailoverzicht van de kopieën per vak werd bezorgd, gevolgd door een nadere duiding van een aantal rubrieken waarover in hoofde van verzoekster vragen waren gerezen. Waar de verzoekster de aangerekende bedragen evenwel blijft betwisten en in dat verband schermt met een overzicht van zelf geregistreerde kopieën, is de Commissie toch van oordeel over onvoldoende elementen te beschikken die haar ertoe zouden moeten brengen te besluiten dat de aangerekende bedragen niet afdoende werden verantwoord. Er dient te worden vastgesteld dat de verschillen in de berekening van de school enerzijds en die van de verzoekster anderzijds niet erg groot zijn. Mede gelet op de

overweging dat het wellicht niet vanzelfsprekend is om als ouder tot in het kleinste detail op te volgen hoeveel kopieën door de school worden gemaakt voor een leerling, kan volgens de Commissie niet gesteld worden dat deze verschillen niet binnen een marge vallen die op dat vlak redelijkerwijs te verwachten is, en besluit zij dan ook dat deze verschillen niet van die aard zijn om daaruit af te leiden dat de door de school gevraagde bijdragen niet in een correcte verhouding zouden staan tot de effectief gemaakte kosten.

5.3.2.5.4. Voorgaande overwegingen nemen niet weg dat de in voorliggend dossier aangehaalde aantallen van gemaakte kopieën (ca. 1300 voor het 1^e en 2^e trimester samen) naar het oordeel van de Commissie erg hoog zijn. De Commissie roept de school dan ook op haar beleid inzake het gebruik van fotokopieën kritisch tegen het licht te houden en herhaalt haar oproep om het onverantwoord kopiëren te vermijden

5.3.3. De Commissie komt tot volgende beslissing:

- De school kan het saldo op de maaltijdkaart t.b.v. 28,75 euro niet verrekenen met openstaande schoolfacturen, en dient het desbetreffende bedrag aan de verzoekster terug te betalen.
- Het voorschot voor de Londen-reis t.b.v. 100 euro kan in beginsel worden verrekend met openstaande facturen, maar de school dient zich daarbij te beperken tot facturen uit het betrokken schooljaar 2019-2020, nu de voorgelegde schoolreglementen geen basis bevatten voor een schuldvergelijking over de schooljaren heen.
- Nu de school de desbetreffende kost effectief heeft gemaakt, kan zij de derde schijf t.b.v. 7 euro voor de huur van de locker doorrekenen aan de verzoekster.
- De school heeft de aangerekende bijdrage voor fotokopieën afdoende verantwoord. Inzake de te verwachten kost voor fotokopieën, dient de school wel werk te maken van een verduidelijking van de bijdrageregeling.

De klacht is in de aangegeven mate gegrond.

De Commissie nodigt de verwerende partij uit om uiterlijk binnen de twee maanden na de ontvangst van de beslissing mee te delen hoe zij aan de beslissing van de Commissie gevolg heeft gegeven of plant te geven.

5.4. Sanctieregeling

Artikel VII.5 codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 bepaalt dat de Commissie, wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan beslissen om een gedeeltelijke terugbetaling van de werkingsmiddelen van de betrokken school op te leggen. De terugvordering of inhouding kan echter niet meer bedragen dan 10 procent van deze werkingsmiddelen en kan er niet toe leiden dat het aandeel in de werkingsmiddelen dat bestemd is voor personeelsaangelegenheden in absolute cijfers kleiner wordt dan wanneer de maatregel niet zou getroffen zijn.

Deze sanctie wordt slechts uitvoerbaar de dag nadat de termijn om beroep in te stellen bij de Vlaamse regering verstreken is.

Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodigt de Commissie het betrokken schoolbestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien.

De Commissie nodigt de verwerende partij uit om haar uiterlijk binnen de 2 maanden na de ontvangst van deze beslissing mee te delen hoe zij aan de beslissing van de Commissie gevolg heeft gegeven of plant te geven.

De Commissie gaat ervan uit dat verwerende partij de aanbevelingen van de Commissie zal opvolgen en oordeelt dat er vooralsnog geen aanleiding is tot het opleggen van een sanctie.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de tweede dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, bij aangetekend schrijven een beroep bij de Vlaamse Regering, in de persoon van de Minister van Onderwijs, ingesteld worden (met een afschrift aan het secretariaat van de Commissie).

Brussel, 15 maart 2021

Frederik Stevens
Waarnemend Secretaris

Bengt Verbeeck
Voorzitter